

ג. כאשר נעקר המזבח ממקומו, אסור לאכול קדשי קדשים. ולרבי ישמעאל אסור אף קדשים קלים, וחכמים חולקים כנ"ל.

הרמב"ם פסק כרבי ישמעאל (וע' זבח תודה).

כאשר המזבח עדיין על מקומו ורק המשכן פורק [כפי סדר הפירוק] – רשאים לאכול, שאף על פי שנסע, הריהו אהל מועד בקדושתו.

מפרש"י (ס: ד"ה קדשים; סא. ד"ה וחד) משמע שאפילו הוסרו הקלעים, לא נפסלו קדשי קדשים ב'יוצא' ורשאים לאכלם. ואולם התוס' נקטו עפ"י מסקנת הסוגיא במנחות שבהסרת הקלעים בטלה קדושת 'מחנה שכינה' וקדשי קדשים נפסלו ב'יוצא'.

מאותו הטעם, אף בעת המסע והפירוק, זבים ומצורעים משתלחים חוץ למחיצה כמו בעת החנייה; זבים חוץ למחנה לוי, ומצורעים חוץ למחנה ישראל. ע"ע להלן קטז.

דף סא

צג. א. מזבח שבשילה, ממה היה עשוי?

ב. אש שירדה מן השמים למזבח של משה ואש שירדה למזבח של שלמה – מתי נסתלקה?

ג. האם המזבחות שבבית ראשון ושני היו זהים?

א. אמר רב הונא אמר רב: מזבח של שילה של אבנים היה. וכן הביאו מדברי ר' אליעזר בן יעקב בבבביתא. בהמשך אמרו לפי תירוץ אחד שכך היא דעת ר' נתן, שהיה של נחושת חלול, מלא באבנים, אבל לפי דעת תנאים אחרת (ברייטא דסדר עולם), בשילה הקריבו על מזבח הנחושת של משה (כ"ה עפ"י פרש"י. וע' שפ"א). ולתירוץ רב נחמן בר יצחק, אפשר שאין מחלוקת בדבר, והיו נמצאים שם שני המזבחות (הגם שהקטירו על החדש. ערש"י).

ב. אש שירדה על המזבח בימי משה, לא נסתלקה מעל המזבח (גם בעת המסע) אלא בימי שלמה. [וגם במשכן שילה שהיה שם מזבח נוסף, לא נסתלקה לגמרי, והיתה משלחת שביבים למזבח השני, או היתה פעמים בזה ופעמים בזה]. אש שירדה בימי שלמה לא נסתלקה עד שבא מנשה וסילקה. [בימי בית שני לא היתה אש של שמים מסייעת].

ג. שנינו (במסכת מדות), כשעלו בני הגולה הוסיפו על המזבח ד' אמות מן הדרום (ר"ת גרס: מן הצפון) וד' אמות מן המערב. וכן הוסיפו בו שיתין, שקודם לכן היה כמין בור חוץ למזבח שהנסכים מתנקזים מן המזבח לתוכו, ואח"כ כשהוסיפו על המזבח, נקלט אותו בור בתוך תחום המזבח, ועשו נקבים בראש המזבח, כדי שירדו הנסכים משם לשיתין, שסברו שתיה כאכילה, מה אכילה מתעכלת במזבח אף שתיה נבלעת בו.

דף סב

צד. א. האם היו חללים באדמה תחת המזבח?

ב. מהי מדת המזבח הקטנה ביותר שניתן לבנות, ומהי המדה הגדולה ביותר?